

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију:		
01.07.2021. године Декан Факултета техничких наука на основу Одлуке Научно-наставног већа Факултета техничких наука решењем бр. 012-199/30-2016, а у складу са Статутом Факултета техничких наука, именовео је Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације.		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Др Перовић Веселин	редовни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 01.02.2017.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Нови Сад		председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Др Ракићевић Зоран	доцент	Управљање производњом и услугама, 15.04.2019.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет организационих наука, Београд		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Милисављевић Стеван	ванредни професор	Квалитет, ефективност и логистика, 25.09.2017.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Нови Сад		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Кузмановић Богдан	ванредни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 01.03.2017.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Нови Сад		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. др Неранчић Бранислав	редовни професор	Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 13.09.2016.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Нови Сад		члан

установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6. др Таковић Владимир	ванредни професор	Менаџмент и инвестиције у инжењерству, 30.10.2018.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Факултет техничких наука, Нови Сад		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме:
Милан Мита Пасула
- Датум рођења, општина, држава:
03.08.1986., Вршац, Србија
- Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив:
**Економски факултет Суботица
Финансије, банкарство и осигурање, Мастер економиста**
- Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
2011. Индустрijско инжењерство и инжењерски менаџмент

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА АУТСОРСИНГА ЛОГИСТИЧКИХ АКТИВНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторска дисертација Пасула Милана под насловом „Управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације, са литературом и прилозима обухвата 160 страна текста, односно 145 страна текста без прилога. Докторска дисертација садржи 74 табеле и 26 слика, 181 наслов цитиране литературе и 1 прилог. Испред основног текста дати су: насловна страна, кључна документацијска информација, садржај, листа табела, слика и прилога. Уводна разматрања, теоретске основе, преглед литературе, емпиријско истраживање, развој модела, студија случаја, приказ добијених резултата и закључци, изложени кроз 7 поглавља.

Докторска дисертација урађена је према следећем садржају:

ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА

ПРЕГЛЕД СЛИКА

I УВОД

1.1. Предмет истраживања

1.2. Циљеви истраживања

1.3. Хипотезе истраживања

1.4. Методологија истраживања

1.5. Опис поглавља дисертације

II Теоријски оквир истраживања

2.1. Место, улога и значај ризика и управљања пословним ризицима организацијама

2.1.1. Неизвесност и ризик

2.1.2. Управљање ризицима у циљу постизања организационих циљева

2.1.3. Успостављање стандарда као смернице за управљање ризицима

2.1.4. Основни модели и технике реализације основних фаза процеса управљања ризиком

2.2. Ауторизација пословних процеса као начин подизања конкурентности организације

2.2.1. Разлози за аутсорсингом у савременим условима пословања

2.2.2. Нивои и обим аутсорсинг активности

2.2.3. Типови аутсорсинга

2.2.4. Кључне замке у процесу аутсорсинга

2.3. Логистички провајдери и кључни фактори успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности

2.3.1. Логистика и логистичке активности
2.3.2. Аутсорсинг у логистици и 3PL концепт
2.3.3. Покретачи и изазови у логистичком аутсорсингу
2.3.4. Провајдери логистичких услуга
2.3.5. Кључни фактори успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности и његово мерење перформанси
2.3.6. Мерење перформанси 3PL-а
2.3.7. Тренутно стање тржишта 3PL-а
III Дефинисање концепта и систематизација група ризика аутсорсинга логистичких активности организација
3.1. Постојеће категоризације ризика у ланцу снабдевања
3.2. Ризици управљања логистиком и логистичким аутсорсингом
IV Емпиријско истраживање кључних фактора успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности организације на логистичким перформансама у Републици Србији
4.1. Методологија истраживања
4.2. Резултати истраживања
4.3. Резултати - Провера и тестирање хипотеза
V Управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације - концептуални и методолошки оквир
5.1. Дефинисање концептуалног модела за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације
5.2. Опис фазе предложеног модела за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације
5.2.1. Идентификација логистичких ризика
5.2.2. Анализа ризика
5.2.3. Процена ризика
5.2.4. Третирање ризика
5.2.5. Мониторинг ризика
VI Студија случаја
6.1. Опис компаније А
6.2. Опис логистичког провајдера А
6.3. Опис логистичког провајдера Б
6.4. Опис логичког провајдера Ц
6.5. Примена модела између Компаније А и логистичких провајдера
6.5.1. Примена модела између Компаније А и логистичког провајдера А
6.5.2. Примена модела између Компаније А и логистичког провајдера Б
6.5.3. Примена модела између Компаније А и логистичког провајдера Ц
VII Закључна разматрања
7.1. Ограничења истраживања
7.2. Правци даљег истраживања
Литература
Прилози

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Део 1: Увод

Прво поглавље обухвата опис предмета истраживања, циљеве и постављене хипотезе истраживања, примењену методологију у истраживању, као и приказ структуре дисертације.

Предмет истраживања у докторској дисертацији је испитивање могућности унапређења процеса усавршавања логистичких активности путем развоја и имплементације модела управљања ризицима аутсорсинга логистичких активности организације. Проблем истраживања је интердисциплинарне природе и истраживан је са аспекта научних подручја логистике и логистичких активности, управљања пословним ризицима и аутсорсовања пословних процеса. У досадашњим достигнућима теорија и пракси, проблем је недовољно истражен.

Очекивани резултати и научни допринос овог рада, садржани су кроз општи циљ истраживања ове докторске дисертације дефинисан на следећи начин: Унапређење базе знања из области управљања ризицима који произилазе из аутсорсинга логистичких активности организација.

У вези са овим проблемом у раду је проучена интеракција између теоријских, методолошких и практичних основа управљања пословним ризицима и аутсорсинга логистичких активности организације, као и њихова симбиоза у циљу успостављања процеса управљања ризицима аутсорсинга логистичких активности.

Посебни циљеви истраживања, који произилазе из општих циљева овог истраживања су: преглед постојеће литературе о логистичким активностима, логистичким провајдерима, процесу аутсорсинга, ризицима аутсорсинга логистичких активности и моделима процеса њиховог управљања (према основним фазама процеса); испитивање значаја кључних фактора успеха аутсорсинга логистичких активности организација на организацијама логистичких перформанси; развој категоризације и регистрација ризика аутсорсинга логистичких активности; развој модела за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организација; предлог технике и методе које могу бити коришћене за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности и тестирање развијеног модела управљања ризицима аутсорсинга логистичких активности организације у реалним условима.

У складу са напред наведеним, хипотезе научног истраживања се формулисане на следећи начин:

Хипотеза 1: Могуће је дефинисати и систематизовати групу ризика, која је извор интеракције између корисника и логистичког провајдера

Хипотеза 2: Перформансе логистичког процеса су у вези са кључним факторима успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности организације

Хипотеза 3: Могуће је развити модел управљања ризицима аутсорсинга логистичких активности организације који ће поштовати основне теоријске постулате „управљања ризицима”

У овом делу дисертације приказани су и методологија истраживања и опис поглавља дисертације.

Комисија закључује да су предмет, задаци и план истраживања, заједно са постављеним циљевима дисертације и представљеним истраживачким хипотезама, прецизно и адекватно дефинисани.

Део 2: Теоријски оквир истраживања

Други део рада обухвата теоријски оквир истраживања у коме су систематизована основна теоријска знања из области ризика и управљања пословним ризицима организације. Такође, приказани су стандарди као смернице за процес управљања ризицима и њене кључне фазе. Након тога је направљен осврт на процес аутсорсинга кроз његово дефинисање, разлоге, типове, предности и недостатке. Такође, дат је осврт на тренутно тржиште аутсорсинга на глобалном нивоу и претпоставка даљих трендова. Поглавље је заокружено дефинисањем појмова логистичких провајдера и прегледом кључних фактора успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности који су основа за емпиријски део истраживања.

Комисија закључује да су наведене теоријске основе, јасно дефинисане и наведене у складу са темом дисертације.

Део 3: Дефинисање концепта и систематизација група ризика аутсорсинга логистичких активности организација

У трећем делу представљени су постојеће категоризације групе ризика и оквири категоризације ризика, као и предлог новог оквира. Такође, дефинисана је група ризика аутсорсинга логистичких

активности и тиме потврђена прва општа хипотеза истраживања да је могуће дефинисати и систематизовати групу ризика, која је извор интеракције између корисника и логистичког провајдера, која је извор у међународној интеракцији између корисника и логистичког провајдера.

Комисија закључује да је кандидат успешно дефинисао групу ризика аутсорсинга логистичких активности и представио факторе који на њу утичу.

Део 4: Емпиријско истраживање

У овом поглављу кандидат је представио емпиријско истраживање кључних фактора успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности на логистичким перформансама организација у Републици Србији. У поглављу су представљене зависности појединачних фактора успеха у односу на логистичке перформансе према важности за клијента и да ли се прате. У поглављу је тестирана хипотеза Х2 и појединачне хипотезе Х2-1 (Перформансе логистичке ефективности у вези са кључним факторима успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности организације) и Х2-2 (Извршна услуга корисника у вези са кључним факторима успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности организација). Резултати истраживања су представљени преко дескриптивних статистика, статистичких анализа и укључивања као и статистичке провере дефинисаних хипотеза. За потребе испитивања хипотеза, кандидат је спровео низ вишеструких регресионих анализа на целокупном узорку. На основу спроведених анализа закључено је да кључни фактори успеха аутсорсинга логистичких активности организације статистички значајно предвиђају процену значајности оперативне променљиве логистичка ефективност и нивоа услуге ка клијенту.

Комисија закључује да је методологија емпиријског истраживања, као и коришћене статистичке методе и анализе података у складу са истраживачким праксама. Такође, детаљном анализом односа дефинисаних критичних фактора успеха и одабраних показатеља логистичких перформанси пружен је јасан увид у решавање истраживачког задатка.

Део 5: Управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације - концептуални и методолошки оквир

У петом делу рада кандидат је дефинисао концептуални модел за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације, где су предложене и описане фазе, технике и методе које ће бити коришћене у реализацији предложеног модела управљања ризицима (идентификације, анализе, процене, третмани и мониторинга). Фазе су детаљно описане у поглављу са циљем да омогуће примену модела у реалним условима. Основни циљ предложеног концептуалног модела за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организација је омогућавање доношења најбољих одлука по питању управљања ризицима и минимизирања негативних последица по клијента и провајдера услед изложености ризицима аутсорсинга. На приказаним корацима управљања ризицима, дефинисаним групама ризика и представљеним интерним и екстерним факторима у петом поглављу, представљен је концептуални модел за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организација и тиме је кандидат доказао трећу хипотезу истраживања Х3.

Комисија закључује да је кандидат успешно развио и представио концептуални модел за управљање ризицима аутсорсинга логистичких активности организације чија је примена једнако корисна како у даљим истраживањима тако и у пракси.

Део 6: Студија случаја

Кандидат је представио симулацију предложеног модела кроз студију случаја. Студија случаја је процесуирана коришћењем предложеног модела у реалним условима који настају између корисника услуга (компаније које је аутсорсовала одређене логистичке активности) и три различита логистичка провајдера са местом рада на територији Републике Србије. Датом симулацијом остварен је циљ да се испита практична примена модела управљања ризицима аутсорсинга логистичких активности и додатно испита тачност постављене хипотезе Х3.

Комисија закључује да је кандидат представљеном студијом случаја примене развијеног модела у

реалним условима додатно потврдио примену модела у пракси.

Део 7: Закључна разматрања

Кандидат је јасно представио остварење основног циља израде ове докторске дисертације кроз унапређење базе знања из области управљања ризицима који произилазе из аутсорсинга логистичких активности организације. Такође, успешно је одговорено на задатак истраживања кроз развој модела за управљање специфичним групом ризика 'аутсорсинга логистичких активности организације'. У седмом поглављу са такође представљена и ограничења истраживања која не умањују валидност самог истраживања и значај. Узимајући у обзир актуелност теме, дато истраживање је основа за даља истраживања на тему управљања ризицима аутсорсинга у оквиру пружања логистичких активности, а такође и за циљ има скретања пажње њене примене и на друге области где је из односа клијента и провајдера ризик неизбежан.

Комисија закључује да закључна разматрања потврђују адекватност и важност презентованог истраживачког модела.

Део 8: Литература

У овом делу рада наведена је литература коришћена у истраживању и изради дисертације, која се састоји од 181 цитирана наслова.

Комисија закључује да је литература адекватног обима и у складу са предметом истраживања у дисертацији.

Сходно претходно наведеном, Комисија позитивно оцењује све делове докторске дисертације кандидата Милана Пасуле.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

1. Berber, N., **Pasula, M.**, Radošević, M., Ikonov, D., Kocić Vugdelija, V. (2012). Internal Audit of Compensations and Benefits: Tasks and Risks in Production Systems, Engineering Economics, 12 (4), 414-424, ISSN 1392-2785; (KOBSON – impakt faktor: IF 2010: 2,168; IF 2011: 1,468; IF 2012: 0,972; IF 2013: 0,771); <http://eejournal.ktu.lt/index.php/EE/article/download/1143/1945> (M22)
2. Radošević, M., **Pasula, M.**, Berber, N., Nešković, N., Nerandžić, B. (2013). Re-Engineering of Supply Chain Process in Production System's - a Case Study, Engineering Economics, 24 (1), 71-80, ISSN 1392-2785; (KOBSON – impakt faktor: IF 2011: 1,468; IF 2012: 0,972; IF 2013: 0,771; IF 2014: 0,871); <http://www.inzeko.ktu.lt/index.php/EE/article/view/2544> (M22)
3. **Pasula, M.**, Nerandžić, B., Radošević, M. (2012). Internal Audit of the Supply Chain Management in Function of Cost Reduction of the Company, 2. EMC 2012, Zrenjanin, 22-23 jun, 32-36; <http://www.tfzr.uns.ac.rs/jemc/files/Vol3No1/V3N12013-07.pdf> (M33)
4. **Pasula, M.**, Rupić, B., Nerandžić, B. (2012). Managing Risks in Supply Chains of Production Systems, XIII International Symposium Symorg 2012, Zlatibor, 5-9 jun, 2012, 1381-1386, ISBN 978-86-7680-255-5; <http://symorg.fon.bg.ac.rs/proceedings/SYMORG-Proceedings-2012.pdf> (M33)
5. **Pasula, M.**, Rupić, B., Mijić, K. (2012). Značaj interne revizije lanca snabdevanja u periodu ekonomske krize, Konferencija: "Kontroling i interna revizija", Novi Sad, 30 - 31. oktobar, 2012., 16-19, ISBN 978-86-7892-450-7; <http://www.kontroling.ftn.uns.ac.rs/zbornik.pdf> (M63)
6. **Pasula, M.**, Radošević, M., Berber, N. (2012). Interna revizija u funkciji efikasnog upravljanja ustanovama visokog obrazovanja, 18. Skup "Trendovi razvoja" - Trend, Kopaonik: Fakultet tehničkih nauka, 27-1 februar, 2012, A5 1-2, 1-3; http://www.trend.uns.ac.rs/stskup/trend_2012/radovi/A5-1/A5.1-2.pdf (M63)

VII ZAKЉUČCI OДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У дисертацији је препознато постојање и значај специфичне групе ризика који настају у односу клијента и провајдера логистичких услуга. У истраживању представљени су фактори који утичу на ову групу ризика и дат је предлог категоризације. Емпиријским истраживањем доказано је да кључни фактори успеха успостављања аутсорсинга логистичких активности организације статистички значајно предвиђају логистичке перформансе као што су логистичка ефикасност и ниво услуге ка клијенту на основу коришћених статистичких метода. Такође, дефинисана и описана је посебна група ризика који настаје из аутсорсинга логистичких активности и предложен је модел управљања овом групом ризика поштујући принципе 'risk management'. Дати модел је додатно тестиран путем студије случаја у реалним условима где је додатно доказана њена применљивост. Закључено је да је могуће дефинисати групу ризика аутсорсинга логистичких активности, извршити систематизацију појединачних ризика и да је могуће развити концептуални модел за потребе њиховог управљања применљив у реалним условима.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати докторске дисертације су приказани, анализирани и тумачени применом релевантних и оправданих научних метода прикупљања, обраде, приказивања и анализе квантитативних података, презентовани на јасан и прецизан начин. У раду су коришћене одговарајуће математичке и статистичке методе за тестирање хипотеза, док је опис података приказан уз помоћ показатеља дескриптивне статистике. За дефинисање групе ризика, развијање модела и његово тестирање примењена је уобичајена пракса. Сви резултати релевантни за истраживање су сумирани кроз приказе слика и табела уз одговарајући пратећи текст. Резултати истраживања су представљени систематично и прегледно. Добијени резултати су тумачени у складу са претходном литературом, уз постављање нових налаза, као и давањем сугестија за правце будућих истраживања. У складу са претходно наведеним, закључци који су проистекли из ове дисертације су аргументовани, свеобухватни и актуелни.

Текст дисертације је проверен у софтверу за детекцију плагијаризма *iThenticate*, који није показао значајно подударане са другим изворима литературе.

На основу приказаног, комисија је донела позитивну оцену за начин приказа и тумачења резултата, са закључком да је докторска дисертација оригинално ауторско дело кандидата Милана Пасуле.

<p>IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:</p> <p>Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:</p>
<p>1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме? ДА. Докторска дисертација је написана у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.</p>
<p>2. Да ли дисертација садржи све битне елементе? ДА. Докторска дисертација својим насловом, садржајем, резултатима истраживања и начином тумачења тих резултата садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.</p>
<p>3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци? Истраживање спроведено у оквиру ове дисертације даје оригиналан допринос науци из теоријске и практичне перспективе. Комисија је закључила да је предметно истраживање и примењени приступ значајан у циљу унапређења базе знања из области управљања ризицима, а посебно у делу аутсорсинга који је као појава веома заступљен и актуелан како у научним тако и у пословним круговима. Добијени резултати истраживања представљају оригинални научни допринос ка бољем разумевању посебне групе ризика аутсорсинга логистичких активности организације, модела за управљање тим ризицима као и везе која настаје између његових фактора и логистичким перформансама организације. Остварени резултати кроз дисертацију допуњују претходне теоријске налазе и дају подлогу за даља истраживања у предметној научној области. Истраживањем су испуњени сви задати циљеви. Комисија закључује да докторска дисертација кандидата Милана Пасуле представља оригинални научни допринос у области проучавања инжењерског одлучивања.</p>
<p>4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања? Докторска дисертација нема недостатака који утичу на резултате истраживања.</p>
<p>X ПРЕДЛОГ:</p> <p>На основу наведеног, комисија предлаже:</p>
<p>а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана; б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); в) да се докторска дисертација одбије.</p>

Место и датум: Нови Сад, 02.07.2021.

1. Др Веселин Перовић, ред. проф.
_____, председник
2. Др Зоран Ракићевић, доцент
_____, члан
3. др Стеван Милисављевић, ванр. проф.
_____, члан
4. др Богдан Кузмановић, ванр. проф.
_____, члан
5. др Бранислав Неранчић, ред. проф.
_____, члан
6. др Владимир Ђаковић, ванр. проф.
_____, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.